

Γαύδος, τόπος εναλλακτικής κατασκήνωσης στην εσχατιά της Ευρώπης

Το τοπίο στη λογοτεχνία

Μπερτ Μπερτλς, *Εξόριστοι στο Αιγαίο*, (μετάφραση: Γιάννης Καστανάρας), Εκδόσεις Φιλίστωρ, Αθήνα 2002.

«...Για πρόγευμα, μαύρο ψωμί και φασκόμηλο. Για γεύμα, φακές ή φασόλια. Για δείπνο, μαύρο ψωμί και τσάι. Κάθε μέρα, κάθε βδομάδα, για όσον καιρό παρέμεινε στη Γαύδο, αυτή ήταν η διατροφή του. Έτσι δεν άργησε να προσβληθεί από ελονοσία, όπως και όλοι οι άλλοι. Μερικοί μάλιστα είχαν προσβληθεί από τύφο και πάλι καλά που είχαν κρατηθεί μακριά από τις χωρικές που μπορεί να τους μετέδιδαν κι άλλες ασθένειες. Σύμφωνα με το γιατρό, το νησί ήταν μολυσμένο από τα αφροδίσια νοσήματα όπως η σύφιλη και η βλεννόρροια. Από αυτή, όπως και από κάθε άλλη άποψη, ήταν το χειρότερο νησί στις ελληνικές θάλασσες, ακόμα και στη Μεσόγειο. Τα αφροδίσια και άλλα νοσήματα κυριαρχούσαν εκεί για χρόνια. Στο νησί δεν υπήρχε γιατρός, ούτε καν φαρμακοποιός. Οι αγρότες δεν ακολουθούσαν καμιά θεραπευτική αγωγή. Απλώς ανάσαιναν, όποτε το κατάφερναν. Πολλά παιδιά έπασχαν εκ γενετής από σύφιλη και πολλά ήταν διανοητικώς καθυστερημένα. Η ενδογαμία δεν είχε ελαττώσει το πρόβλημα και υπήρχαν πολλοί εκφυλισμένοι. Γενικά, στο νησί ζούσαν περίπου τετρακόσιες ψυχές και η παιδική θνησιμότητα ήταν εξαιρετικά υψηλή.

Ο γιατρός θεωρούσε αδιανόητο να ζήσει κανείς ευτυχισμένος στο νησί. “Είναι μια ζωή που δεν ταιριάζει ούτε σε ζώα”, είπε. “Για κάποιον που διαθέτει ελάχιστη ευαισθησία, η ζωή εκεί δεν μπορεί παρά να είναι μαρτύριο. Το κλίμα είναι ανυπόφορο, η υγρασία τρομερή και ο άνεμος που έρχεται από την αφρικανική έρημο είναι καυτός και πάντα γεμάτος άμμο. Η άμμος μπαίνει στα μάτια, στο στόμα, στα δόντια, στα μαλλιά σου. Κοριοί, ψύλλοι και κουνούπια είναι τα μόνα πράγματα που αφθονούν στο νησί μαζί με τις ασθένειες. Όλοι αρρωσταίνουν κι εγώ ο ίδιος γνωρίζω τέσσερις συντρόφους που πέθαναν από ασθένειες που κόλλησαν στο νησί – φυματίωση, ελονοσία, τύφος, νεφρίτιδα”.»